

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау вице-министрі -
Қазақстан Республикасының
Бас мемлекеттік санитариялық
дәрігерінің
2022 жылғы «   » _____
бұйрығына қосымша

«Қазақстан Республикасында микробқа қарсы препараттарға төзімділікті тежеу жөніндегі 2023-2027 жылдарға арналған шаралар туралы» жол картасы

№	Іс-шараның атауы	Аяқтау нысаны	Орындау мерзімі	Жауапты орындаушылар	Қаржыландыру
1. Микробқа қарсы төзімділікті қадағалаудың ұлттық жүйесін жетілдіру					
1.1	Мамандардың өзектендірілген деректерге қол жеткізуін қамтамасыз ете отырып микробқа қарсы резистенттілікті қадағалаудың (адамдар мен жануарларға қатысты) геоақпараттық жүйесін (ГИС) құру	Есеп	2024 ж	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО, АШМ	Бюджеттік бағдарлама шеңберінде
1.2	Микроорганизмдердің бөлінген төзімді формалары бойынша Денсаулық сақтау министрлігі мен Ауылшаруашылығы министрлігі арасында деректермен алмасу	Бұйрық	2024 ж., тоқсан сайын	ДСМ (СЭБК), АШМ (ВБҚК), ҚДСҰО,	Талап етілмейді

1.3	Микробқа қарсы препараттарға төзімділікті ұстап тұру (МҚПТ) жөніндегі ведомствоаралық үйлестіру тобының бұйрығына өзгеріс пен толықтыру енгізу	Бұйрық	2023-2024 ж.ж.	ДСМ (СЭБК), АШМ (келісім бойынша)	Талап етілмейді
1.4	Микробиологиялық зертханаларды тарта отырып, денсаулық сақтау жүйесіндегі шолғыншы эпидемиологиялық қадағалауды кеңейту	Есеп	2022-2026 ж.ж. тоқсанына 1 рет	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шеңберінде
1.5	Микробиологиялық зертханаларды тарта отырып, ветеринариялық жүйеде эпидемиологиялық қадағалау зертханаларын анықтау	МҚПТ бойынша анықталған зертханалардың тізбесі	2024-2026 ж.ж.	АШМ (ВБҚК)	Бюджеттік бағдарлама шеңберінде
1.6	Сапаны сырттай бағалаудың халықаралық бағдарламасына қатысу	Есеп	2023-2027 жж. жылына 1 рет (желтоқсан)	ШЭҚ, ДДСҰ зертханалары (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат шеңберінде
1.7	Жинақталған деректерді МҚПТ-ны (CAESAR) халықаралық мониторинг жүйесіне ұсыну	Есеп	2023-2027 жж. 2-ші тоқсанының қорытындысы бойынша	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО	Бөлінген қаражат шеңберінде
1.8	Елдің өзін-өзі бағалауы негізінде МҚПТ	Есеп	2023-2027 жж.	АШМ (СЭБК),	Бюджеттік

	бойынша үшжақты сауалнаманы толтыру		2-шітоқсанының қорытындысы бойынша	СЭБК, ҚДСҰО	бағдарлама шеңберінде
1.9	Өзін-өзі бағалау негізінде МСАК қатысушы елдерінің жыл сайынғы есеп беру құралына (SPAR) деректерді ұсыну	Есеп	2023-2027 жж. 2-ші тоқсанының қорытындысы бойынша	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО	Бюджеттік бағдарлама шеңберінде
2. Қоғамдық денсаулық және ауылшаруашылығының барлық деңгейлерінде микробтарға қарсы препараттарға төзімділікке микробиологиялық мониторинг жүргізу жүйесін жетілдіру.					
2.1	Микробиологиялық мониторингті ұйымдастыру-әдістемелік басқаруды жүзеге асыру: -зертханалық зерттеулерді стандарттау; - басты микроорганизмдерді зерттеу нәтижелері бойынша өңдеу, талдау және есеп беру әдістерін стандарттау және ақпаратпен алмасу	Есеп	2023-2026 жж.	ДСМ (СЭБК), АШМ, ҚДСҰО ДСҰ, ФАО, CDC, халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат шеңберінде
2.2	Денсаулық сақтау саласында микроорганизмдердің микробқа қарсы препараттарға сезімталдығын анықтау әдістері бойынша әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу	Әдістемелік ұсынымдар	2025 ж.	ДСМ (СЭБК), ДДСҰ, CDC халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде

2.3	Ветеринария саласында микроорганизмдердің микробқа қарсы препараттарға сезімталдығын анықтау әдістері бойынша әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу	Әдістемелік ұсынымдар	2025 ж.	АШМ, ХТҚО, ФАО халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
2.4	Патогендерді және олардың микробқа қарсы препараттарға төзімділігін дұрыс анықтау мақсатында МҚПТ-ны эпидемиологиялық қадағалау жүйесіне тартылған микробиологиялық зертханаларды бағалауды жүргізу	Есеп	2023-2024 жж. қаңтар (жыл сайын)	ДСМ (СЭБК), АШМ, ҚДСҰО, ДДСҰ, CDC, халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
2.5	Микроорганизмдердің басым төзімді/резистентті түрлерін анықтау және есеп беру нысандарын, сондай-ақ мониторинг тәртібін анықтау	Мониторинг	2023-2024 жж.	АШМ	Бөлінген қаражат шегінде
2.6.	Зертханалардың мамандарын микробқа қарсы препараттарға төзімділігі бар микроорганизмдерді анықтауда және сәйкестендіруде пайдаланылатын әдістерге оқыту	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО, АШМ (ВБКК), ДДСҰ, CDC, ФАО, ДЖҚК, халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде

2.7	Референс-зертхана базасында секвенирлеу әдісін енгізу	Есеп	2023- ДСМ 2024-АШМ	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО, АШМ, ВҰРО, ДДСҰ, CDC, ФАО және басқа да халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
3. Тиімді коммуникация, білім беру және оқыту арқылы микробқа қарсы препараттарға төзімділік туралы хабардар болуды және ұғымды арттыру					
3.1	Микробқа қарсы препараттарға резистенттілікті тежеуге бағытталған бірлескен іс-қимыл үшін қоғамдық денсаулық сақтау, ауыл шаруашылығы және азаматтық қоғам саласында жұмыс істейтін үкіметтік емес ұйымдармен, мамандандырылған бірлестіктермен ынтымақтастық	Меморандумдар, бірлескен іс-шаралар мен бағдарламалар	2023-2027 жж.	АШМ, ДСМ (СЭБК), ДСДРО, МККД, ҚДСҰО, басқа да халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
3.2	Микробқа қарсы препараттарға резистенттілік проблемалары бойынша бірлескен өңірлік, республикалық және халықаралық семинарлар/конференциялар өткізу	есептер, ұсыныстар	2023-2027 жж.	АШМ, ДСМ (СЭБК), МККД, ДСДРО, ҚДСҰО, ДДСҰ, CDC, ФАО басқа да халықаралық	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде

				ұйымдар (келісім бойынша)	
3.3	Антибиотиктерді дұрыс пайдалануды насихаттау бойынша Дүниежүзілік апталық (ДДСҰ) шеңберінде іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу	Есеп	2023-2027 жж қараша (жыл сайын)	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО, МККД, ЕІПШД, СЭБК, ДСДРО, АШМ, ФАО, ДДСҰ, ДЖДҰ және басқа да халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
3.4	Қазақстан Республикасында микробқа қарсы препараттарға резистенттілік бойынша ғылыми-практикалық зерттеулер жүргізу	Есеп	2023-2027 жж. қаңтар (жыл сайын)	ДСМ (СЭБК), ДСДРО, ҚДСҰО, «QazBioPharm» АҚ, ЖОО, ДДСҰ, CDC және басқа да халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
3.5	Халықты микробқа қарсы препараттарды	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ (СЭБК),	Бөлінген қаражат

	дұрыс қолдануға үйрету		қаңтар (жыл сайын)	ҒАРД, ҚДСҰО, медициналық ЖОО, ДДСҰ	және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
4. Инфекциялық бақылау жүйесін нығайту және профилактикалық шараларды жетілдіру арқылы инфекциялық ауруларды азайту					
4.1	Аурулардың алдын алу және бақылау Еуропа орталығының (ECDC) хаттамасына сәйкес МККИ-дің бір мезгілде таралуы мен микробқа қарсы (РОИ, МККИ және ЖҚЖИ) препараттарды қолдану бойынша ұлттық зерттеу жүргізу.	Пилоттық зерттеу нәтижелері туралы есеп	2023-2024 жж. қазан, қараша	ДСМ (СЭБК), ҚДСҰО, ИПИБ бойынша НТГ, ДДСҰ (келісім бойынша)	Бюджеттік бағдарлама шеңберінде
4.2	WHONET және AMRcloud бағдарламаларын қолдану бойынша эпидемиологтар/бактериологтар қатарынан ұлттық тренерлерді даярлау	Есеп	2023-2027 жж. 2-ші тоқсанның қорытындысы бойынша	ДСМ (КСЭК), ҚДСҰО, (ДДСҰ, CDC және өзге де халықаралық ұйымдар келісім бойынша)	Бюджеттік бағдарлама шеңберінде
4.3	Микробқа қарсы препараттарды терапевтік және профилактикалық мақсатта қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдарды жетілдіру мен практикалық денсаулық сақтауға және ветеринария секторына енгізу	Әдістемелік ұсынымдар	2025-2026 жж. желтоқсан	АШМ, ДСМ (СЭБК, МККД.), АМУ, ДДСҰ, CDC, халықаралық ұйымдар	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру

				(келісім бойынша)	көздері шегінде
4.4	Ветеринария саласындағы микробқа қарсы препараттарды рецепт бойынша босатуды енгізу	Бұйрық	2025-2027 жж.	АШМ	Бөлінген қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері шегінде
5. Адам мен жануарлардың денсаулығы саласында микробқа қарсы дәрі-дәрмектерді қолдануды оңтайландыру					
5.1	Қазақстан нарығында болатын тамақ өнімдерінің, жемдердің қауіпсіздігіне мониторинг жүргізу	есеп	2023-2027 жж. қаңтар	АШМ, ДСМ (СЭБК), ҰСО	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
5.2	Ұлттық клиникалық емдеу хаттамаларын, халықаралық ұсынымдарды және инфекциялық аурулар қоздырғыштарының микробқа қарсы препараттарға резистенттілігін зерттеу нәтижелерін есепке ала отырып, инфекциялық ауруларды емдеуде микробқа қарсы препараттарды ұтымды пайдалану	Антибиотиктерге қарсы топтарды пайдалану бойынша ұсынымдар	2023-2027 жж. желтоқсан	ДСМ (СЭБК, МКҰД, АмБДҚД МФБК) ДЗММБСҰО, ДДСҰ, CDC, мамандардың кәсіптік қауымдастықтары, халықаралық ұйымдар (келісім	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері

				бойынша)	
5.3	Инфекциялық аурулар қоздырғыштарының микробқа қарсы препараттарға резистенттілігін зерттеудің жергілікті, өңірлік, республикалық және халықаралық нәтижелерін есепке ала отырып, инфекциялық ауруларды емдеуде микробқа қарсы препараттарды ұтымды пайдалану	Антибиотиктер тобын қолдану бойынша ұсынымдар	2023-2027 жж. желтоқсан	АШМ	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
5.4	Денсаулық сақтауда және ауыл шаруашылығында, сондай-ақ медициналық ұйымдарда популяциялық деңгейде АТС/DDD әдіснамасы бойынша микробқа қарсы препараттарды тұтынуды талдау	Есептер	2023-2027 жж.	АШМ, ДСМ (РДСДО, МФБК), ДЗММБСҰО, ДСД, ЖОО-лар, ДДСҰ, мамандардың кәсіптік қауымдастықтары, халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
5.5	Микробқа қарсы препараттарды қолдану және тұтыну бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының ұлттық желісін құру	Есептер	2023-2027 жж.	ДСДРО, АМУ, ДЗММБСҰО, ҚДСҰО мамандардың кәсіптік қауымдастықтары	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері

				ы, ЖОО-лар, ДДСҰ және басқа да халықаралық ұйымдар (келісім бойынша)	
6. Кәсіптік білім беруді жетілдіру, ғылыми-зерттеу бағдарламаларын дамыту					
6.1	Денсаулық сақтау және ветеринария ұйымдарының халықаралық стандарттар мен ұсынымдарға сәйкес микробқа қарсы препараттарды қолдануды басқару бойынша оқыту	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ (СЭБК), АШМ, ҒЖБМ, ҒАРД, ҚДСҰО	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
6.2	Денсаулық сақтау және ветеринария саласындағы мамандарды микробқа қарсы препараттарды қолдану арқылы халықаралық стандарттар мен тәжірибені оқыту	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ (СЭБК), АШМ, ҚДСҰО, ЖОО-лар, ДДСҰ, ФАО, ДЖДҰ, CDC (келісім бойынша)	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
6.3	Микробқа қарсы препараттарды қолдану, ұтымды қолдану және МҚПТ тежеу жөніндегі іс-шаралар бойынша практикалық тренингтер өткізу	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ (МФБК, СЭБК), АШМ, ҚДСҰО, ЖОО-лар,	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған

				ДДСҰ, ФАО, CDC (келісім бойынша)	қаржыландыру көздері
6.4	Отандық микробқа қарсы препараттарды әзірлеу, өндіру және практикаға енгізу бойынша ғылыми зерттеулерді жүргізуге ықпал ету.	Есеп	2023-2027 жж.	ДСМ(МФБК,СЭ БК), АШМ, ҒЖБМ, «QazBioPharm» АҚ, ЖОО-лар,	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
6.5	МҚПТ мәселелері бойынша медицина саласындағы жоғарғы оқу орындарында және ветеринария саласындағы ЖОО-лар мен АОО-лар оқу бағдарламаларын өзектендіру жөнінде ұсыныстар енгізу.	Ақпарат	2023-2027 жж.	ДСМ (ҒАРД, СЭБК), АШМ, ҒЖБМ, «QazBioPharm» АҚ, ЖОО-лар, АОО-лар	Бөлінген қаражат шеңберінде және ҚР заңнамасында тыйым салынбаған қаржыландыру көздері
7. Микробқа қарсы препараттарға қоздырғыштардың резистенттілігін тежеу саласындағы халықаралық ынтымақтастықты нығайту					
7.1	Микробқа қарсы препараттарға резистенттілікті тежеу мәселелері бойынша халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық	Ақпарат	2023-2027 жж. қаңтар	АШМ, ДСМ (СЭБК, МКҰД, ДСД, МФБК) ҚДСҰО, РДСДО, халықаралық ұйымдар	Талап етілмейді

				(келісім бойынша)	
--	--	--	--	-------------------	--

Нысаналы индикаторлар

№	Атауы	Өлш. бірл.	2023ж.	2024ж.	2025ж.	2026ж.	2027ж.
1	МҚПТ қарсы күрес жөніндегі ұлттық үйлестіруші белгіленді	саны	1	-	-	-	-
2	ЖК (денсаулық сақтау және ветеринария саласында) іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді	саны	2	-	-	-	-
3	Бактериологиялық зерттеулер жүргізетін зертхананың жалпы санынан МҚПТ-ны эпидемиологиялық қадағалауға тартылған денсаулық сақтау саласындағы зертхананың саны	бірл.	20	25	30	35	40
4	МҚПТ шеңберінде талдау үшін WHONET бағдарламасын пайдаланатын шолғыншы орталықтардың саны	бірл.	20	25	30	35	40
5	МҚПТ-ны эпизоотологиялық қадағалауға тартылған зертханалар саны	бірл.	2	3	4	5	6

Нәтижелер көрсеткіштері

№	Атауы	Өлш. бірл.	2023ж.	2024ж.	2025ж.	2026ж.	2027ж.
1	CAESAR -ға денсаулық сақтау секторының МҚПТ бойынша деректерін ұсыну (жыл сайын)	саны	1	1	1	1	1
2	ДДСҰ Еуропалық бюросына антибиотиктерді популяциялық тұтыну бойынша деректер ұсыну	саны	1	1	1	1	1
3	Денсаулық сақтау саласында өңірлік деңгейде микроорганизмдердің резистенттілігін микробиологиялық мониторингілеу жүйесін енгізу	саны	4	8	12	16	20
4	Өнеркәсіптік мал шаруашылығы мен құс шаруашылығында микроорганизмдердің резистенттілігін микробиологиялық мониторингтеу жүйесін енгізу	саны	-	3	6	9	12
5	АТС/DDD әдіснамасы бойынша микробқа қарсы препараттарды тұтыну деректерін ұсынатын денсаулық сақтау ұйымдары	саны	12	24	36	48	60

Қысқартылған сөздердің тізімі:

МҚПТ - Микробқа қарсы препараттарға төзімділік

ББ	-	Бюджеттік бағдарлама
ДДСҰ	-	Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
ДСД	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Дәрі-дәрмек саясаты департаменті
ҒАРД	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Ғылым және адам ресурстары департаменті
МКҰД	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Медициналық көмекті ұйымдастыру департаменті
СЭБК	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитеті
ИКК	-	Қазақстан Республикасы халқын иммундау жөніндегі консультативтік комитет
МФБК	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитеті
ДСМ	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
АШМ	-	Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі
ҚДСҰО	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Қоғамдық денсаулық сақтау ұлттық орталығы» ШЖҚ РМК
ҰСО	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК
БҰҰ	-	Біріккен Ұлттар Ұйымы
КБ	-	Кіші бағдарлама
РБ	-	Республикалық бюджет
РДСДО	-	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Республикалық денсаулық сақтауды дамыту орталығы» ШЖҚ РМК
CAESAR	-	Орталық Азия мен Еуропадағы микробқа қарсы препараттарға төзімділікті эпидқадағалау (Central Asian and European Surveillance of Antimicrobial Resistance)
CDC	-	Америка ауруларды бақылау және алдын алу орталығы
ФАО	-	БҰҰ Азық-түлік және ауылшаруашылық ұйымы
ЮНЕЙДС	-	БҰҰ-ның АИТВ/ ЖИТС бойынша біріккен бағдарламасы

- ДЖДҰ - Дүниежүзілік жануарлар денсаулығы ұйымы
- ВБҚК - Ауыл шаруашылығы министрлігінің Ветеринарлық бақылау және қадағалау комитеті
- ВҰРО - Ветеринария бойынша ұлттық референттік орталық